

"Istarska Riječ"

štati svakog četvrtika uveče
biti putu mjesnog izdaje go-
spodarski prilog "Narodni Go-
spodar". Preplata za tuzenjski
časnik 15 — lira na godinu, a
za inozemstvo 25 — lira. Ured-
stvo i uprava lista: Trst
(Trieste) — Via S. Francesco
(Trieste) — Ulica 20/4, Telefon: 11-57.
Upravni odbor: A. S. Francesco
(Trieste) — Ulica 20/4, Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEĆ

Tijednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naroda.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". — Narodna poslovica.

Uzapti „Istarske Riječ“

Zadnji broj našeg lista bio je uzap-
ten. O uzapti smo dobili ovaj dekret:
Br. 082-8032.

PREFEKT TRŠČANSKE POKRAJINE

Vidjevi hrvatski periodični tjednik
"Istarska Riječ" od 1. septembra 1927.
Br. 35, izdan u Trstu;

uvršći u obzir, da dopisi iz Rijeke,
Cresa, Štinjana, Buzeta i Strane sadre
preterano uzbuđeni i pesimističke vi-
esti i opise gospodarskog stanja, te su
kadri uzbuđuti duhove s opasnošću za
čovjekov red;

vidjeviši postojeće odredbe o stampi-
te 3. čl. općinskog i pokrajinskog za-
kona od 4. februara 1915. br. 148;

odredjene:

Uzapečen je hrvatski periodični tjednik
"Istarska Riječ" od 1. septembra 1927.
Br. 35, izdan u Trstu, zbog gore
spomenutih depisa.

Ovaj dekret mora direkcija lista ob-
javiti u idućem broju.

Gospodarsku trščansku kvestoru po-
vjerenja je izvedba ovoga dekreta.

Trst, 1. septembra 1927. God. 7.

Za prefekta:
ZANCONATO.

gurnušu naslijednicima (ili roditeljima)
počojnika po ovoj tabeli:

Ako je usmrćeni poljodjeljac star: 12
do 15 godina — 3000 lira za muškog, a
2250 lira, ako je ponosrećena ženska;
15 do 23 godine za muške 6000 lira,
za žensku 3000 lira;

23 do 55 godina za muškog 7500 lira,
za žensku 3750 lira;

55 do 65 godina za muškog 4500 lira,
za žensku 2250 lira.

Ako poljodjeljac, uslijed nezgode na
poljskom poslu, ostane za uvjek pot-
puno nesposoban za ikakav poljski rad
(ako mu je sve tijelo prebito uslijed
nega, na primjer, pa se ne može micati
ili uzmimo za primjer slučaj, o kojem
govorimo na početku ovoga članka, o
ženi, koju je govedu rogovima napalo),
onda zavod plaća ponesrećenome
osigurnušu po ovoj tabeli:

Ako je star:

12 do 15 godina — muškom 5400 lira,
ženskoj 3600 lira; 15 do 23 godine —
muškom 7500 lira, ženskoj 4500 lira; 23
do 55 godina — muškom 9750 lira, žen-
skoj 6000 lira; 55 do 65 godina — mu-
škom 6000 lira, ženskoj 3000 lira.

Ako poljodjeljac uslijed nezgode na
poljskom poslu ostane djelomično ne-
sposoban za poljski posao, to jest, ako
je uslijed nezgode izgubio više od 15
posto svoje radne snage, ako je na pri-
mjer izgubio ruku, nogu — onda mu se
osigurnušu računa po postotcima, na
temelju tabele za one, koji su sasme-
ljeni, nesposobljeni za rad. Ako je najpri-
mjer poljodjeljac star 23 godine, a do-
godila mu se takva nesreća, da je izgu-
bio 50 posto svoje sposobnosti za rad,
on će dobiti osigurninu od 4875 lira!
Kako to? Izražajmo: Ako pogleda-
mo na tabelu za potpuno nesposobne

slučaju, vidimo da poljodjelac od 23 navr-
šene godine ima pravo na osigurninu
od 9750 lira. No, on je 100 posto nespo-
soban za rad, to jest sasme nesposo-
ban. Mlađi, koji je 50 posto nesposo-
ban za rad ima još pol svoje sposobno-
sti. Za pol izgubljene sposobnosti on
dobiva polovicu od one svote koju do-
biva potpuno nesposoban poljodjelac
od 23 godine, dok polovicu od 9750
lira. Kad bi bio proglašen 20 posto ne-
sposoban on da bi dobio 5 dio od 9750
lira.

Ako je poljodjeljac uslijed nezgode,

nesposoban samo privremeno za rad,
to jest da više od 10 dana nemože ra-
dati, dobiva posilje desetog dana za
vrijeme bolovanja, dok ga liječnik pro-
glasiti nesposobnim, svaki dan, ako je
star:

12 do 15 godina — muški L 1.50, žen-
ska L 1.50; 51 do 65 godina — muški

L 4 — ženska L 3 —

Ponesrećenim udovicama, koje su
su gava obitelji, računa se osigurnina
kao i muškarcima.

U slučaju nesrećne smrti poljodjelca

ili u slučaju onesposobljenja za cijeli
život, dijeli se sigurnina ovako: jedna

desetina pripada ženi, a drugo djeći,

koji su mlađa od 15 godina. Ako je
ponesrećena žena, onda se osigurnina
podjeli djeци.

Zavod za osiguranje poljodjelaca is-

plaćuje osigurninu u gotovini, no ako

je svota tako velika, da bi mogla dati

na ujmanje 500 lira godišnje kamata, onda

zavod ima pravo da osigurninu dade

Narodnoj blagajni za socijalne asu-
stacije, a onaj, kojemu osigurnina pri-

pada ima pravo da svake godine dok je

živ je daje kamate. Onaj, koji primi osi-

gurninu nema prava na drugu osigur-
ninu za istu nezgodu.

Ako ponesrećeni ili naslijednici

umrelga od nezgode nisu zadovoljni s

rijesnjem liječnika i komisije, mogu

da naprave rekurs na Ministarstvo

narodne ekonomije u Rimu. Ministar-

stvo imo, jednu posebnu komisiju, koja

sakupi se ponesrećenim datu veća osi-

gurnina ili ne. Protiv toga rješenja ne-

može se više rekurirati.

Nezgoda ili nesrećna smrt na poljski-

čem poslu mora se prijaviti čim prije.

Najbolje je svaki slučaj odmah prija-

viti općinskom liječniku. Kada posilje

U slučaju, da liječnik ustanovi smrt

od nezgode na poljskom poslu; pak da

nezgode prodje jedna godina poljodje-

laca gubi pravo na osigurninu.

Oglasni stope 8 lira

za svaki centimetar visine u
širini jednog stupca. Za više-
kratno uvrštenje daje se znatan
popust. U malom oglasku
svaka riječ 40 cent. Dopis se
šalju uredništvu, a novac upravi.
Nefrankirana se pisma ne pri-
maju, a rukopisi se ne vraćaju.

POLITIČKI PREGLED

Medjunarodni kongres za znanstvenu
organizaciju rada — Dne 5. o. m. sastali
su se u Rimu na kongres za znanstvenu
organizaciju rada zastupnici 40 država iz
svih svijeta. Na tome Kongresu raspri-
ljati će se što i kako treba raditi, da bi
ljudski rad i gospodarska dobra davala uz
sto manje žrtava i sredstava — više koris-
titi. Ogrodniji rimski kongres je treći
vrsti. Na dosadanju Kongresima stvo-
reno je već mnogo korisnih zaključaka,
koji se zaključi u raznim državama provo-
daju na korist naroda. Na Kongresu su se
u ovoj godini sabrali najbolji učenjaci, pa
će i ovaj Kongres imati dobrih uspjeha.
Kongres predsjedala talijanski ministar
za narodno gospodarstvo on. Belluzzo.

Promjene u pokrajinskim upravama. —
Pred nekoliko dana vlast je izdala kraljev
ukaz, kojim je premješteno 13 prefekata,
imevano 14 novih prefekata, koji do
sada nisu još imali tu čast, 3 prefekata su
spremni za zaključiti u raznim državama provo-
daju na korist naroda. Na Kongresu su se
u ovoj godini sabrali najbolji učenjaci, pa
će i ovaj Kongres imati dobrih uspjeha.
General Bodrogo u Rimu. — Pod predsjed-
ništvom on. Acerba sastao se je u Rimu
organizacioni odbor za veliku izlož-
bu, na kojoj će biti izloženi žitni proizvodi
iz svih strana države. Otvorene će biti
svečano obavljeno dne 8. o. mj.

General Bodrogo u Rimu. — Pred neko-
liko dana prošao je kroz Trst na putu za
Rim, talijanski poslanik u Beogradu, ge-
neral Bodrogo. On će se tamo kratko vri-
je zadržati, a onda će se vratiti u Be-
ograd.

Dar madjarskih invalida on. Mussolini-
ju. — Pred nekoliko dana vratio se je iz
Rijeke u Rim on. Lafrancioni. Posjetio je
on Mussoliniju, te mu je izručio krasno
vezen jastuk. Sto su mu poslali madjarski
invalidi. Na jastuku je napis: "Sni velike
Italije, snivani na ovom jastuku, obistiniti
se se." — On. Mussolini vanredno je bio
zadovoljan s darom. — Informirao se je
kako je prošla riječka izložba, te je obe-
ćao, da će se svake godine izložba ponav-
ljati, jer je zadovoljan s njezinim dosada-
njim uspjehima.

Suznje plaće učiteljima. — Uslijed
raznih sniženja cijena i polakšica na po-
ziciju, vlast je zaključila da se 1. okto-
ber sniži plaće učiteljima: a) kategorije
za 17,62 posto, b) kategorije za 17,50 posto,
c) kategorije za 9,50 posto.

Novi veliki let generala Nobile. — Već
so više vremena slavni general Nobile
spremni na jedan novi veliki let put Sje-
vernoga Pola. Tu ekspediciju pomoći će
novčano miljanska općina. Nobile će letjeti
jedino talijanskim aeroplonom tipa "Nor-
ge" i zvati će se "Italia". Na tom će putu
znamenito istraživati kraj, koji se pro-
stire između Aljaške i Sjevernoga Pola.

Novi kazneni zakonik. — Doskora će bi-
ti dovršena reforma talijanskog zakonika.
Što je bio pred više vremena odobrio par-
lamenat. Zakonik ohvatiće jednu komi-
siju sastavljenu od vršnih pravnika, a na
čelu joj je pravosudni ministar on. Rocco.
Kada bude nov zakonik gotov (koncem
oktobra) biti će predložen na potvrdu
neparlamentarnoj komisiji.

Talijanska trgovacka mornarica. — Mi-
nistar saobraćaja on. Ciano, poslao je on.
Mussoliniju pre nekoliko dana, jedan iz-
vjestaj o sudanjem stanju talijanske trgo-
vacke mornarice. Iz toga je izvještaja raz-
vidno, da je Italija bila prije rata s trgo-
vackom mornaricom po tonazi na osmom
mjestu među ostalim svjetskim država-
mama. Posljede rata trgovacka mornarica Ita-
lije napravio tako, da je 1925. g. bila na
na peto mjesto, a ove je godine Italija po
veličini svoje trgovacke mornarice četvrti
na svijetu, dok je u Evropi druga, odmah
iza Engleske.

Eva školska skrbništva za Julijsku Kra-
jinu. — Rimski listovi pišu, da je vlast
odužila dosadanje školsko skrbništvo
(providorijat) za Julijsku Krasinu u Tr-
stu, preuređiti. Razdjeliti će ga naime i
upostaviti u Julijskoj Krasini dva skrb-
ništva.

Općinski izbori u Zagrebu. — Dne 4. o.
mj. obavljeni su u Zagrebu općinski iz-
bori. Ta se je izbore vršilo već dugi vre-
mena veliko pripremanje. Završeni su s
ovim rezultatom: Trumbićeva skupina hr-
vatskih federalista, dobila je 25 mandata
u općinskom savjetu, radiceve 6 (prije su
imali 18), socijalisti 7, Pribićevićevi sam-
ostalni demokrati 4. Židovi 3, Davidovi-
ćevi demokrati 2, stranica stanara 2. —
Glasovato je 65 posto od svih onih gradja-
na, koji imaju pravo na glasovanje.

DOPISI

IZ RIJEKE.

Izložba zaključena - Visoki posjeti - Dvostruku samoubistvo - Novi paragrafi, kojima se štiti obitelj - Kaneli - Aeroplani - One tri.

Izložba je zaključena u srijedu, 31. augusta. Dan prije posjetio ju je general Bodrero, talijanski poslanik u Beogradu. Stigao je iz Zagreba, gdje je prisustvovao svećanosti Zagrebačke trgovacke komore, koja je ovih dana slavila sedamdeset i peto godišnjicu svoga postanka. S Nego-vom Preuzivateljstvom bili su i članovi nekih trgovackih komora talijanskih, koji su se također vraćali s istoga slavlja. Novine pišu, da su posudila u Zagreb bilj srdatno dočekani i ljepe primjene. Ovdje na Rijeci posjetili su obje izložbe, Poslanik Bodrero obišao je izložbu jugoslavenskih slikara, za koju je pokazao mnogo interesa, te je i nabavio nekoliko slika, što su ih izradio neki jugoslavenski umjetnici. Sjutradan u srijedu, kako već napomenuli, izvršilo se svećano zatvorenje Izložbe. U svom službenom govoru istaknuo je Predsjednik Lanfranconi, da je Izložba uspjela i obecala, da će se u tom smislu nastaviti i u budućem.

Prije nekoliko vremena uputili su se neki planinari, da će se popeti na vrh Mont Blanca, najveće planine u Evropi. Medju tim planinarima bila su i dva riječka mladića: Kolačević i Valušnik. Ova su se dvojica posljednji put javila 19. augusta iz mjeseta Chamonix u Francuskoj. U svom pismu javljaju, da su više puta pokusali, da se popiju na vrh, ali da im to nije uspjelo zbog vrlo rđavog vremena, stoga da su primorani da se vrate. Međutim od onda je već proteklo malo ne dva deset dana, a od njih nema ni glasa. Traže ih posudva, ali do ovog časa nije im se ušlo u trag. Drži se, da su nestradali.

Jos jedna nesreća. U našem gradu živjele su tri sestre, neke Kekl. Prije nekoliko mjeseci jedna je od njih poginula na vrlo tragidu način, da što druge dvije sestre tako silno potreslo, da nisu nikako mogle da se utješe. I jedan dan — baš u predprošli utorak — obje se sestre zatvorile u svoju sobu u namjeri, da zajedno umru. Sjutradan našli su ih, na divanu, mrtve. Zagubio ih je plin, što je dolazio iz otvorene cijevi.

Osim žalosti za sestrom natjerala ih na ovaj strašan korak i njihova teška života na bolest. Ovaj tužan slučaj izazao je u gradu duhoku senzaciju — i kako to na Rijeci biva — počelo da se do sroči o tom dogadjaju razne glasine, koje su dakako odmah prestale, da kolaju, čim se ispostavilo pravo stanje stvari.

U reformiranom talijanskom kaznenom zakonu, koji će domala stupiti na snagu, ima i nekoliko paragrafa na obranu obitelji. Došlo je naime u modu, da svaki drugi muž misli, da mora imati svoju "mantinjudu" ili "konkubinu". Tako i neke mamice, drže također, da ne bi ni one smjele da budu barem bez jednog "mantinudu", jer da je to šik i fino. To da imaju već tolike, a i u romanicu i u kinima vidi se takovih "mantinjudata" sva-sila. I tako to ide lijepo iz dana u dan, i mi vidimo, kako zmuževi s jedne, a žene s druge strane pokazuju svoje ljubavnicice, odnosno ljubavničke, javno, kao nekakve trofeje. To je, dakako, skandal, od kojega u prvom redu trpi obitelji, a po njoj najviše djeca. Kako ja pak obitelj glavnog kolona društva, razumije se, da je dužnost vlade, da učini sve moguće, da se taj stup ne uskoleba. Toj dužnosti zadovoljiti će rimski Ministar pravde s novim kaznenim zakonom, kojim će biti teško pogodjeni razni libertini i libertinke. Muž, koji drži konkubinu u kući ili bilo gdje van — slijedit će to svoje nedjeljno tri godine dana u tamnicu. Toliko će morati da odsjedi i žena, koja vara muža, i ne samo ona, nego i njezin "mantinudu". Još su i neke druge mјere poduzete, da

se obitelj očuva od propasti, što mora svak, kome je na srcu napredak čovječanstva, da odobri.

S tim odredbama zadovoljna je i Nitretta.

Dobro je, da se još onemuskom hudo-bam stavljanjem zlaji, zac da ne, kizna, kamo bimo prisli. Sadahna bim se mogli i ja ozent, zac bi ona bestija od mojega muza imel strahu krivo mi storit. Tri leta pruna nisu miga s prstom u vodo.

Sjećate li se još čovjeka u ludnici u Kolenju? Ni danas se još ne zna, dali je ono Kanelo ili Bruneri. Novine se još muče, da odgontnutu tu mučnu zagonetku, ali bez uspjeha. Stvar je postala već malo dosadna, ali novine se još uvijek njome have, znak da ima još uvijek dobrinu, koji to prate.

Svijet se dalo u oblake. Svi lete: I Amerikanci i Evropljani i Kinez — sv. Već je četvrti put, što se u malo mjeseci preletio ocean, ali od strane Amerika prema Evropi. Kušalo se već nekoliko puta, da ga se preleti i s protivne strane — ali to još — barem do ovog časa — nije nikomu pošlo sa rukom.

Jedan američki aeroplanski preletio je ocean i sretno se spustio u blizini Londona. Poslije kratkog vremena nastavio je put u München, a otuda u Beograd, gdje se je zadržao malo ne jedan dan, pa onda naprijed put Carigrada, gdje je imao okupaciju s turskim vlastima zbog putnicu. Otuda je preletio u Alep, pa dalje prema Indiji. Taj aeroplanski namjerava preletjeti zemlju svo uoko i to od prilike u dvadesetak dana.

Kad smo bili mladi, čitali smo, kako je neki Englez Phileas Fogg obišao svijet u osamdeset dana. Onda se govorilo: sve je potražiti, roman — nije moguće, da bi točnog mogao obići svijet u toliko dana. Međutim bilo ih je, koji su poslije uistinu obišli svijet u šezdeset i četvero deset dana, a danas evo, vidimo, gdje zrakoplovci hoće da ga obiju u dvadesetak dana, dok se opet ne javi iza njih drugi, koji će ovu našu milu zemlju obići i u samih sedam dana, kao što smo već to čitali u jednom romanu. Što je i u hrvatskom prevedu izlažao vrijeme rata.

Zrak smu bili mladi, čitali smo, kako je neki Englez Phileas Fogg obišao svijet u osamdeset dana. Onda se govorilo: sve je potražiti, roman — nije moguće, da bi točnog mogao obići svijet u toliko dana. Međutim bilo ih je, koji su poslije uistinu obišli svijet u šezdeset i četvero deset dana, a danas evo, vidimo, gdje zrakoplovci hoće da ga obiju u dvadesetak dana, dok se opet ne javi iza njih drugi, koji će ovu našu milu zemlju obići i u samih sedam dana, kao što smo već to čitali u jednom romanu. Što je i u hrvatskom prevedu izlažao vrijeme rata.

Fr. Čista čudesna! Tako su prije nekoliko dana dvije djevojke iz Njujorka pozvane da budu svatnice dvijema nevjesticama. Vjenčanje obiju nevjesticu imalo je da se izvrši u isti dan. Nevjola je pak u tome, što se jedno vjenčanje imalo da izvrši u jednom gradu, a drugo u drugom, koji je od prvega toliko odaljen, koliko i Trst od Beča. Što će one djevojke da učine? Na prije su prisustvovale jednom vjenčanju, a zatim su sjele u aeroplans, što su ga najmile, i poslije dva sata već su bili kod druge nevjesticu u istoj onoj bijeloj opravi, koja se nije za tog prilično dugog ljetja ni najmanje zgužvala.

Fr. One tri:

U nekavom jarku leži čovjek, bijed, ne mit se. Ljeđenik, koji se u onaj čas nasao ondje, promrmlja svome slugu:

— Ovaj je čovjek mrtav.

Jedva je to dorekao, a onaj, što je ležao, skoči na noge i odgovorio:

— Nije istina: vidi, da sam živ.

— Šuti, nesreća, naljuti se na nj i ljeđenik, kog sluha. Ma jeste li ga vidjeli! Hto bi da zna više od doktora. Bitanga nijedna!

— Druga: Muž došao kući vrlo kasno u noći. — Gđe si bilo do sada? prodere se na nj žena.

— Poveo sam kući moja dva pijana druga.

— A što si onda učinio, nesrećni?

— Onda sam ostao s njima, jer nije bilo nikoga, ko bi mene poveo kući, odgovori muž umiljato i pokorno.

Ona posljednja: Juče se dvojica porječala na Korzu. Jedan će drugome: — Ti govoris o meni same laži!

— A što će tek biti, kad počnem govoriti istinu?

Rokac.

Širite „Istarsku Rijeć“!

PODLISTAK

O čitanju knjiga

Tko čitali ne zna, smatra se danas slijepcem kraj zdravih očiju, jer se u knjigama nalazi pohranjeno sve ljudsko znanje. Svakolika mudrost prošlosti i sadašnjosti, svi napor i napredak znanosti i umjetnosti leži ispisani na stranicama knjiga. Dovoljno je znanje od nekoliko desetaka slova, pa da se čovjeku otkrije sve blago, koje se tamponalazi. Otkada je izumljena štampa, olakšano je uvelike učenje i obrazovanje. Dok je nekada samo odabranina i malobrojnim bila omogućena načelnica, pruža se danas svakome prikljuka, da čitanjem korisnih i lijepih stvari obogatuje svoj um i opremljuje svoje srce. Duševna hrana, svakome pristupeća, razmjerno je ipak jeftina, a nastavu u većini besplatna.

Uz sve to velik dio našega naroda živi u tami neznanja. Kraj sve svoje prirodjene bistrine on ipak zaostaje za mnogim drugim narodima, koji u prosvjeti žurno napreduju. S napretkom

kulture raste i takmičenje između naroda. Zaostali bivaju potisnuti od sposobnijih. Pučka škola podaje elementarnu i najpotrebniju načelnicu, a za taj je potrebna vlastita skrb i nastojanje oko načelnice.

Blagdanom, za odmorom i u ostalo slobodno vrijeme dobra knjiga najbolji je drug i savjetnik. Zauzetniji i napredniji pojedinci trebali bi zaostajti načelnicu, putiti i učiti, savjetovati i pomagati u tome poslu. Da se s malim troškom što više njih okoristi, bilo bi dobro ustrojiti vlastite knjiznice, ma bilo one početku i sasvim čedne. Trebalo bi usto uvesti običaj, da se kod raznih svezanosti, slava, imendana, godova i slično poklanjam dobre knjige, navlastito djeci, umjesto kojekakvih nevrlijednih stvari. Isto je tako lijep običaj, da na sastancima i sjeljima mladež redom čita, a stariji slušaju, u zimsko doba pokraj vatre. U prvoj časi možda ne će svatko biti svijestan, ali je što naučio, ali polako i neopoznato ulazit će u svijest novi pojmovi, nove poznaje, nove istine; u duši će se po-krenuti novi osjećaji, nove želje, a či-

tavu nutrituru našu sintut će novim svjetom. Citanje i obrazovanje postaju četako korisnom navikom i duševnom potrebotom. Svatko će moći osjetiti, kako se u njemu budi jedan novi i ljepi svijet. Naučiti će drugim očima gledati sve oko sebe.

Jednakim marom trebao bi čitati muški i ženski spol, jer im i jednaku kerist donosi. Majka, koja voli knjigu, će dobiti savjetnicu svojoj djeci. Ali ipak nije svrha postignuta, ako se dečevi pravila. Na umu treba imati dvoje: što se čita i kako se čita.

Nije svaka knjiga podesna za čitanje, niti svakome ista odgovara. Knjiga mora da je prema náčelniči čitača, i dospasiti da se je pročita. Svakaj knjiga to ne zaslužuje. Sve knjige vrstaju se uglavnom u potne i zabavne. Prve pružaju neku korisnu pouku, a drugima je svrha, da ugodno uposle dubu. I ove donose koristi i pouke, mali i neizravno; zato je od potrebe da čitaju i jedne i druge. Kod poučnih knjiga sva je pažnja upravljena na istine, koje se u njoj iznose, a kod za-

bavnih je duša u raznim pravcima za poslenu. Vodi se paska o vještini, kojom pisac razvija svoje djelo; o karakterima pojedinih osoba, koje prikazuju i mislima, koje iznosi; o glavnoj ideji koja se izvija iz čitave knjige; o dojnostima pojedinih opisa; o ljeptoti jezik itd. Pišući poučne knjige pisači radi razumot, hladno prosudjavaju posao, a zabavne su knjige umjetničke djela, stvarana zamahom fantazije (mašte).

Knjige valja čitati plaganje, kritičkim okom i razmišljajući o onome što se čita. Tko zbabavnu knjigu čita samo, zato, da dozna što se desilo s pojedinim licima romana ili pripovijesti, pa preška stranicu, da se što prije dozna u sudbinu tih lica, taj ne zna zašto čita. U razgovoru o pročitanoj knjizi znać će izreći samo sadržaj i sudbinu prikazanih osoba, ali to je premalo. I kerist će takvog čitanja biti će nezmatna. Čitanje treba daleko punjom kolikom pojedinstvenosti toliko na cijelovitost djela. Čitavko čitanje donijet će daleko već i ugodniju zaposlenost duha, a dake i mnogo veću korist.

Franina i Jurina

Fr.: Ce prit ne će prit?

Jur.: Ki? Ča? Kade?

Fr.: Daž.

Jur.: A da i pride ne bi bilo za velu ko-rist. Zač čaj zgorenje, zgorenje je.

Fr.: To i ja znam, samo ne znam, kako ćemo ovu zimu.

Fr.: Čemo nekako.

Fr.: Da sam štroligo, him ti i to pove-del.

Fr.: Škoda da nisi, zač biš dobro stal.

To i danas već, kako nemo, ale krsniku ale štroligu. I muško i žensko. I dobro plačaju.

Jur.: Brži beći!

Fr.: Ma ča ti, Jurino, ne veruješ va to? Ako će pak da ti prav tečem, i ja sam bi, i moram reč, da mi je sve ugonil. Najprej mi je rekao: — Vi ste imeli puno vele dišpijaceri. I ugo-nil je.

Jur.: To bim ti bil i ja ugonil.

Fr.: I još mi je rekao: — Vi niste Bog zna, kako jak, ma ćete sa svem tem doziveti jednu velu starost.

Jur.: I to bim ti ja bil rekal.

Fr.: A naveštili mi je i ovo: Vi ste, go-vori, čovek, kemu ne gredu posli baš najbolje, ma imate nekega va vašoj rodbini, ki se za vas skribi i ki će stori, da te vam jedan dan bit žepi puni beći.

Jur.: To bim ti ja bil i ja ugonil.

Fr.: Sve bim ti ja bil rekao za same dve liri i još za manje.

Fr.: Ma ča ti, dakle, Jurino, zaspavljive ne veruješ da štroligari? A ča si po-zabil, ča si ono neki dan povedal na-šem ženam od onega — kako se ono zove? — on stari Amerikan, ki je prej malo vremena umrl, a jako je dugu videl? Na zajike mi je!

Jur.: Zval se je Bert Rez. Ma ono je neč posensega druga.

Fr.: Kako — drugo?

Jur.: Za njega se zna, da ni hil nikov krov.

Fr.: A kako se zna, da ni bil?

Jur.: To pitaj učeni ljudi od svega sve-ta. Ča god je delal, ni delal skriveno, nego otvoreno, da svi vide, a i naj-studijanej ljudi.

Fr.: Pak ča su rekli ti najstudijanej ljudi?

Jur.: Najprej su mislili i oni, da je i on nekakvi čarlatan kao i toliki drugi stručnjaci, ma kada su videli, ča su videbi, rekli su i oni, da je ta čovek jedno velo i pravo čudo.

Fr.: Ala, da, čujem malo i ja, ča su to videbi.

Jur.: Neki znameniti profesor va Nova-jorke bil je rasprubil, da je ta Bert

Rez nekakav čarlatan. Kad je to žu-čul, pisal je onemu profesoru, da je žu-čul, da ga stavi na provu. I kad je bio jedan dan, pride ti ta Bert Rez k profesoru va kuću. To se je jedan kamare bilo skupilo velo društvo, i profesor je pustil Reza, neka se zbabavja s onem društvo, a sam je Šalva jednu drugu kamaru i zel tri kar-tice i pokle je na svaku koču napisati, stavlja je jednu na svetu školu, u stola, drugu je pokrili s nekakovim knjigom, a treću je stavlja u vratniku. Onputa je vratnik učinio vratniku, na koj je napisane "Opsonik". Na harticu, ku ste stavili pod knjigu, napisali ste: "Ambiseptor", a na onu, ku ste skrili među drugim har-mi, napisali ste: "Antidant". Je l' tako, ali nako, gospodin profesor? — I va istinu bilo je baš sve onako.

Fr.: Ma da ni to morda kakova preva-rancija?

Jur.: A kada ti hojevaš onem tvorem bedastom štroligom, pitas, je l' pak ono prevarancija ali ni?

Pr.: Pustimo to, povej mi još ča od one-ga tvojega štroliga.

Jur.: Jedan dan dobil je poziv, da mora na sud. Neka ga je baba tužila za sporadični čarlatanije. Sudac frača, fa-neće — zel je tri hartice i na svaku je napisao jedno pitanje. Za tem je jedna hartica pomešala i stavlja ih je na žep. I reci je Rezu: — Ala, ugomi-ča sam napisao na one hartice? — Rezu mi odgovori: — Na jedno, ka van je ja že pamto, pitate me, koliko imate beći va banke?

Fr.: A je pak bilo tako?

Jur.: Nesamo da je ugonil, nego mu je povedel, da ima va banke samo petnaest dolari.

Fr.: A je pak i to bilo tako?

Jur.: Baš tako! Sudac pita napred, a on mu sve ugoni, do vlasniči. Nato se je sudac stal i rekao: — Gospodine Reze, vi ste sada posengao slobodan.

Fr.: To je jedno strahovito čudo od čovjeka!

Jur.: Čekaj, da ti još i ovu povedem. Leta 1921. bil je ta čovek va Berlinom. Jedan dan dobije telegram iz Amsterdama, va kem ga neka Banka moli, da se malo do nje potrdi. On greva Amsterdama, to je jedan grad na Olande, i gre ravno na onu Banku. Kada on tamo, potuži mu se direktor, da mu fali 50 tisuća olandeških tijurki, i da nikako ne more razviti, daje kamo su šli, zač da knjige, koliko j' on mogao videt, posengao skladijaju.

Fr.: A ča j' on nato?

Jur.: Zapital je direktora, ako imaju tu jedan ormar od tega i tega kulara, va kem su složene knjige od Banki? Direktor je rekao, da imaju tata ormar.

— Dobro je, rekao je na to Rez, da je mi petu knjigu od druge skancije. Kada su mi prinesli tu knjigu, rekao je on: — Najdite stranicu 156. — Kada su našli tu stranicu, pita on dhereljio: — Ki j' ovo pisal? — Nijedan znali reč, ki je ono napisal. A on reče:

— Ako mi obecate, da se onem čovjek, ki j' ovo napisal, ne ču ni doši do godit, ja će vam ga valje pokazat. On su obecali, i on njim je ga pokazao.

Fr.: To si je da štrolig.

Jur.: Ja ma ovakovi su retki. Na sio-let se jedan roditi, a na tisuće nijedan

ZAVOD Dra. BONCINA-FINETTI
Trst - Via Fabio Filzi 23
Primanja: od 10. do 12 i od 15. do 17

Radikalno liječenje: ŠIATIKE (BEDROBOLJE). Ličenje traje samo 3 dana. - Uspjeh zajamčen.
Bolesti mišića na prsima i u bokovima.

Fr.: Ča to govoris? Ima ih kako blata. Kamo se god obrneš, tu ti je jedan štiroglo.

Jur.: A je je, mra za brubili, a ne za ljudi, ki znaju svojum glavum mislet. Osim tega posjećivati će u četvrtak djeca razna kultura ili industrijska poduzeća, u poučne svrhe.

Jur.: To ti je zato, zač toliko brubili, da najzada od svega onega ča nabrbili, mera najzada i net bit. A kade su one stotine nebogih ljudi, kem pak niš ne ugone?

Fr.: Ti si malo trd, Jurino.

Jur.: Ja nisam trd, nego ja sam od o-nih ljudi, ki ne zdiguju glavu vajer, kada jimi neki reče, da tovar po nebe leti.

Fr.: Ter ju ni ja ne zdigujem.

Jur.: Aj daš, kada hojevaš starem štrogom i poslušaš, ča ti one za placu frfiju.

Domaće novosti

Vlada će pomoći istarsko poljodjelstvo.

Novine donašaju jedan službeni teleogram u kojem se kaže, da je istarski fašistički poslanik on. Mrach bio je drugi put kod on. Turatija, te mu je predložio teške istarske gospodarske prilike preuzorkovane sušom. On Turatija je u istarskoj suši govorio s on. Mussolinijem, koji je obećao učiniti sve moguće, da se istarskim poljodjelcima pogigne čim prije.

On. Mrach je zatim govorio s on. Giuratijem, ministrom za javne radove. Giurati je prihvatio, da se ove suštive sazove jedina konferencija, na kojoj će pristupovati puljski prefekt, senator Chersich i on. Mrach i na kojoj će se raspravljati o cestama, koje bi se imale početi graditi po svoji Istri, da se tako dade zarada siromašnom od suše pogodjenom pučanstvu, kako je to pred nekoliko dana predložio senator Chersich u jednoj spomenici.

Prefekt za istarske poljodjelce

Kao i svi ostali istarski krajevi, tako je i Rovinjstina jako osjetila posljedice suše. "Consorzio Agrario" sa sjedištem u Rovinju, smatrao je da shodno upozoriti puljskog prefekta na težak položaj poljodjelaca, te ga zamoliti za što izasnujući pomoć, kako bi se budućoj godini mogli poljodjelski poslovi nastaviti u redu i na vrijeme.

Prefekt je na molbu rovinjskog konzervatora odgovorio brzojavočno: "Obavijestio sam vladu o teškim štatom, koje je od strašne suše pretrpljeno istarsko poljodjelstvo i živinogostvo, zamolivši brzu pomoć."

Sastanak podeštata u Kopru.

Dne 1. septembra sastali su se na jednu sjednicu Kopru, pozvani od koparskog fašističkog sekretara, svi podeštati iz Koparske zone. Raspravljali su opširno o suši i njezinim posljedicama za istarsko gospodarstvo. Zaključili su, da interviniraju kod visih vlasti za pomoć poljodjelcima, koji su sušom teško pogodjeni.

Sastanak istarskih podeštata u Pazinu. Prošle nedjelje, dne 4. o. m. sastali su se u Pazinu na jednu prešnu skupštinu svi istarski podeštati. Osim podeštata došlo su i razne druge ličnosti iz političkog i gospodarskog istarskog života. Ideju za sastanak dao je plominski podeštači Depanher.

Sakupljeni podeštati raspravljali su tešnito i praktično što bi se sve moralo poduzeti, da se bar donekle pomognu istarskim poljodjelcima, koji su uve godine tako pogodjeni sušom. Razni su govorovi predlagali, da bi se zamolilo vladu neka sušni donekle porezi i takse na vino, začim neka bi se što prije dalo seljacima zarade i to na javnim radnjama, kao što su gradnja cesta, pošumljivanje, bonifikacija itd. Osim toga, neka bi se zadrgama, da se raspolažanje kapitala za zajmive seljaccima, koji bi tim zajmovačima kupovali sponzije, da ne propade životinjstvo. I druge poljodjelske potrebitine. U tom smislu sastavljen je jedna spomenica, koja je poslana istarskom prefektu. Sa skupštine je poslana jedan brojčav on. Mussolini, u kojem se naglašava težak položaj istarskog poljodjelstva, s molbom, da bi se on zastrazio za Istru i što prije pomoći odobrio.

Novi red obuke u pučkim školama. Doskora će biti objavljen novi školski pravilnik. Po tome pravilniku biti će promjenjen u kojetem dosadašnjem red pučkoškolske obuke. Tako će u budućoj školskoj godini biti ukinuti slobojni četvrtak. U četvrtak će

djeca morati također u školi, ali se toga dana neće podučavati drugo nego samo gimnastika. Druge školske dane gimnastika se neće više podučavati. Osim tega posjećivati će u četvrtak djeca razna kulturna ili industrijska poduzeća, u poučne svrhe.

Prisegna učitelja.

Novi pravilnik o pučkoškolskoj obuci nalaže, da svaki učitelj, prije nego nastupa svoju službu, mora položiti pred dijaktičnim ravnateljem ovu prisegu: "Prisijem, da ću biti vjeran krajem u njegovim kraljevskim nasljeđnicima da ću lojalno postovati ustav i druge državne zakone, da ne pripadam i da neću pripadati strankama ili društvinama, čije djelovanje nije u skladu s dužnostima moje službe, da ću vršiti s dužnosti vjerno i marljivo, da ću nastojati svojim djelovanjem uzgojiti povjerenju mi dječju tako, da ljube domovinu i poštuju državne установe."

Mali List i "Goriška Straža" opome-nuti.

Pred nekoliko dana dobio je odgovorni urednik slovenačkog "Malog lista", koji izlazi u Trstu, opomenu od prefekta. "Mali List" bio je u jednoj godini 5 puta zaplenjen. U opomeni je kazano, da je list protivnik nacionalnim interesima države.

Isto takovo opomenu poslao je goricki prefekt "Goriškoj Straži".

Da se sprječe pečari.

Željeznička uprava u Trstu opominje sve posjednike zemljišta uz željezničku prugu, neka sa tih zemljišta odnesu suhu travu, sijeno, slamu i svaki drugi lako upaljivi materijal, najmanje dvadeset metara daleko od pruge, jer se često događa, da iskre iz lokomotive preuzorkuju požare. Željeznička uprava nije dužna da naplaćuje štete od vatre, koja je prouzrokovana na zemljištu onih gospodara, koji se ne bi držali ove opomene.

Stavnja (leva) godišta 1938.

Službeni vojni list donaša okružnjicu Ministarstva Rata, kojom se naredjuje, da se po svoj Kraljevini započne 12. septembra stavnja godišta 1908. U stavnji vojnim okružjima stavnja će se raziti posebnim redom, koji će ta okružja objaviti. Stavnja 1908. godišta obavljati će se 15. marta 1928.

Vjenčanje.

Prošle nedjelje, dne 4. septembra, vjenčano se je, u Uđeosu řu Banatu, na prijatelj g. dr. Dinko Kozulić iz Mag. Lošinja s gospodicom Djinom Mag. Lošinja. Mladome paru želimo dug zajednički život i mnogo sreće.

Raspuštena društva.

Pred nekoliko dana bilo je od buzetskih karabinjera raspusteno Glazbeno društvo "Naša Sloga" (prije Sokolsko glazbeno društvo) u Buzetu, s odsjeljima u Štrpedu, Sv. Martinu i Mlunu. Ponovno organiziranje strogo je zabranjeno. Za razlog raspustu kaže karabinjeri navadaju protudržavanje društva.

U zadnje vrijeme bilo je raspušteno više slovenačkih prosvjetnih i pjevačkih društava u tršćanskoj i goričkoj pokrajini s motivacijom, da njihovo djelovanje nije u skladu s državnim nacionalnim redom.

† Pavao Pavešić.

U Škrlevu umro je dne 5. o. m. nači prijatelj Pavao Pavešić u visokoj starosti od 83. godine.

Iako je počinjani Pavešić bio rodom iz Škrleva, za njega se može reći, da je bio istranjan, zato, jer je u Istri dugo godina živio, no još vise zato, jer je bio volio kao rodjenu ištanču i a sinove je odgojio u njihovoj učionici.

U svim nacionalnim pothvatima i društima u Pulu je bio uvijek prvi među prvim, ali najviše je bio zaniman gospodarstvom. Osobito je posvećivao sve svoje sile oko istarske posjedinice, dana nejegove osnutka do početka rata, kada je morao zapustiti Pulu, priklik evakuacije.

Nastanio se je u svojem rodnom kraju, Nastanio se je u svojem rodnom kraju, no Istru nije nikada zaboravio. Neka mu je to većna hvala! Neka počiva u miru! Njegovim rastućim sinovima i rođenicima, a naročito obitelji g. prof. Milačića, naše slobojni četvrtak. U četvrtak će

† Nina Premate.

Pišu nam iz Premanture:

Dne 27. augusta, nakon dugo i teške bolesti preminala je u cvjetu svoje mladosti, u 23 godini života, naša predbora i nezaborvana Nina Premate.

Koji je god poznavao našu dobru Ninu, poznavao ju je kao čestitu djevojku, koja je uvijek nadsvoj svoju rođenu grudu. Pratila je sve što se je Istre ticalo i u najtežim danima svoje bolesti.

Pokojnica od začetka svoje bolesti, pa do zadnjeg trenutka svog života pazila se i čuvala strogo, poduzimala je sva sredstva protiv svoje bolesti, no sve nije moglo ništa. Ona se je, zapustivši naša života, preselila u vjeftnost. Otisla je naša Nina, da traži sebi drugi bol života, u kojem će naći mira, sreće i zadovoljstva, kad već na ovom svijetu toga nije mogla da ima!

Nina Nad tvojim ti grobom objećavamo, da te ne čemo nikada zaboraviti. Uvijek će ostati u našim mislima, naša nezaborvana Nina. Uz two drage roditelje i braću okupljamo te sv, kojima si znala da budeš teško dobra.

Ti si, Nina, znala podnosit sva teška boli za vrijeme dugog bohanjanja, bila si tihin i strpljiva mučenica. Sada kada počemo na tvoju glavu vjenac, kojim se tako mlađa nevinja i dobra, vjenča s hridanjem grobom, plaćemo je dubine srca i molimo Ševesnjega, da ti dade duši sreću, ono što zasljužuješ, tijelo tvoje izmiješeno, neka počiva u miru, neka ti je laka crna istarska zemlja!

Dobroj našoj prijateljici Nini želimo pokoj vječni. Njezinim teško očaloženim roditeljima, braći, sestrama i rođenicima, naše iskreno saučeće. — **Uredništvo.**

Sindikat poljodjelaca na Poreštini.

Pred nekoliko dana porečki fašisti su zavodili na Poreštini na sastanak u salu kazališta Verdi. Tom je sastanku predsjedao dr. Rossi, koji je držao jedan govor o sindikalizmu s obzirom na poljodjelstvo. Uz njegovog govora prisustvilo je 150 članova. Tom sastanku je predsjednik sindikata porečkih poljodjelaca. Tom sindikatu nije još postavljen odbor.

Vatra unijela 5 stogova slijena. — U Sajminu, na Poreštini, zapalio se je od velike vrućine jedan stog slijena. Vatra se je odmah razvila, te je zahvatila još četiri obližnja stoga. Sve je sijeno za čas izgorio. Osim sijena izgorio je nekoliko loza i dvije uljike. Steta se razvila na 5000 lira. Sreća je, da se je daljnje širenje vatre sprječilo na vrijeme. Bile su u velikoj opasnosti dvije kuće. Pri gašenju se jedan seljak ranio.

Cijena lješnjaka. — U Poreču su se na trgu ove godine lješnjaci bili počeli prodavati po 1.35. No, budući su seljaci na poreštini teško oštećeni sušom, zakucili su da digne cijenu na 5 lira. To im je uspijelo.

Porečina i posljedice suše. — I Porečina osjeća vrlo teško — sušu. No, naravito je od suše pogodjeno tamošnje živinjstvo. Bez paže, bez krme i vode — blago tripli, propada i prodaje se uz vrlo niske i gotovo nevjerojatne cijene. Da se spase životinjsko obratio se je porečki "Consorzio Agrario" za pomoć puljskom prefektu jedan brzovoj. Istakto je bio državni brzovoj. Način, koji bi imao interverirati kod vlade, za kakav zajam, koji bi se mogao djejstviti poljodjeljima, s malim interesima i na dugi rok.

Zima izložba u Poreču. — Dne 4. o. m., prošle nedjelje otvorena je u Poreču žitna izložba. Na toj izložbi izlažu žitne proizvodi poljodjeljici iz općine Poreč, Motovun, Vižnjan, Višnjana i Vrsara. Ceremonijalno otvorena prisutstvovali su mnoge ličnosti iz političkog i gospodarskog istarskog života.

Sajmovi u septembru. — 4. i 18. u Labinu. — 5. u Kanfanaru. — 5. u Dutovlju. 6. u Pazinu. — 8. u Svetvinčetu. — 9. u Podgradu. — 9. u Dekanima. — 10. u Škofijiama. — 10. u Sv. Petru na Krasu. — 12. i 16. u Bistrici. — 12. i 22. u Sezani. — 12. u Roču. — 13. u Oprtlju. — 13. u Balama. — 14. u Materiji. — 15. u Buzetu. — 16. u Barbanu. — 19. i 24. u Motovunu. — 21. u Žminju. — 21. u Bavoricu. — 26. u Divači. — 27. u Bujama. 29. u Višnjani.

Nesreća u rudniku kod Oprtlja. — U tršćansku boinicu dovezen je dne 29. augusta mladić Karlo Rusnjak, od 25 godina, iz Pračane kod Buzeta. On je radio u jednom rudniku blizu Oprtlja. Prevažao je eksplozivni materijal, kad li mu najeđanput eksplodira jedna patrona, koju je imao u ruci. Patrona se je rasprsnula tako, da je jednoga mladića svega izrani. Dovezen je autom u Trst, no sva ljetnička brigra nije mu ništa pomogla. Umro je doskora u velikim mukama.

Pred puljskim tribunalom. — Dne 29. augusta osudio je puljski tribunal na zatvor od 5 godina nekoga Edmonda Bastola i Antonija Beličića iz Pule. Oni su pred četiri mjeseca u po bijela dana provali u procesu duhana. Marije Bottoni u Puli na Šilsanskog cestu. Vlasnicu, staricu Bottoni istukli su i zgrabili novac što je bio u laži stola. Nije bilo mnogo: samih 12 lira nadje. Lovapi pobjegose, no doskora su bili uhapšeni, i eto sada osudjeni kako treba.

Još jedan požar šume u Balama. — Ko zna koliko je već požara ove godine bilo u okolicu Bala?! Eto, još jednog. Dne 6. o. m. planula je šuma blizu načelnika Karla Černje. Šteta nije mala. Bilo bi još strašnije. Štete, jer je požar bio užasan, a bio je počeo hvataći i na bližnje šume, da nije narod u velikom broju pritročio i uspije požar pogasiti.

Popila lizol i umrla. — Pred jednu sedmicu popila je djevojka Marija Host, iz Rijeke, lizol da se utruje. U teškom je stanju živjela u bolnici nekoliko dana, no napokon je ipak umrla, kako je željela.

Bonifikacija Koparsčine. — Novine pišu, da je pretekli za Istru poslat Ministarstvu za javne radove projekt za bonifikaciju Koparsčine. To se pitanje već vrlo dugo raspravlja i studira, no izgleda, da će Ministarstvo napokon odrediti, neka se rad provede. Početkom buduće godine imao bi rad oko bonifikacije Koparsčine započeti.

Suša na istarskim otocima. — Poljodjelski konzorcij u Malom Lošinju poslao je pred nekoliko dana istarskom prefektu jedan brzovoj, u kojem se naglašuje težak uticaj ovjetne suše i križitan položaj poljodjelstva na otoku, te se moli brza pomoć. Prefekt je konzorciju odgovorio, da je o svemu već obavijestio vladu, pa treba čekati njezine rješenje.

Šume u plamenu u Limskom kanalu. — Pred nekoliko dana paučala je u Limskom kanalu jedna velika šuma. Vatra se je pojavila oko 10 sati ujutro, a trajala je do početka. Da je šteta iz ovoga požara ogromna, ne treba ni govoriti. Poznato je, da su u onom kraju najljepše istarske šume. Požari su ove godine prouzrokovali milijunske štete. Ljudi u Istri ne pamte, da su u Istri ikada šume trijele od vatre kasne godine.

Požar šume na Pujštini. — Pred danom planula je šuma Antona Božića iz Šikici. Ta se šuma nalazila u blizini Jadranske, u kraju zvanom Belkovica. Požar je zahvatio oko 10 hiljada četvornih metara šume. Došli su da gasi i puljski vatrogasci. Uz njihovu pomoć uspijeo se je napokon požar pogasiti, no šteta je ipak veća. Božić je od požara oštećen za 10 hiljada lira.

Lješnjčki kongres u Opatiji. — Polovina ovog mjeseca održati će se u Opatiji jedan kongres lješnjčika iz raznih država. Na tom će se kongres raspravljati o raznim zdravstvenim problemima, a posljede toga će se prirediti više izleta u okolicu.

Dosadno mu život, bez vina. — Ivan Bernardis iz Pule, prešao je 65 godina, ostarao je, pa nije više mogao da zaslužuje sam. On je bio zidar. No, svejedno nije trpio mizeriju. Njegova žena i kćer radiše u saradnji s životom. Starome to nije bilo došti. Kad je radio, onda je on imao uživo vino. Na sebi je morao bez njega da bude. To mu je dosadilo. Jedne noći oči oduči — u smrt, od žalosti za vinom. Za grecu je vezao konop i objesio se — sit trijezog noga životva.

Ousđen je za uvrijedu predsjednika vlade. — Dne 30. augusta vodila se je pred koparskim tribunalom rasprava protiv Ernesta Campi iz Milana, koji je bio optužen, da je ukrasio i zatvorio Šumskičinu. Ousđen je na 6 mjeseci zatvora i 500 lira globre.

Zima izložba u Poreču. — Dne 4. o. m., prošle nedjelje otvorena je u Poreču žitna izložba. Na toj izložbi izlažu žitne proizvode poljodjeljici iz općine Poreč, Motovun, Vižnjan, Višnjana i Vrsara. Ceremonijalno otvorena prisutstvovali su mnoge ličnosti iz političkog i gospodarskog istarskog života.

Sajmovi u septembru. — 4. i 18. u Labinu. — 5. u Kanfanaru. — 5. u Dutovlju. 6. u Pazinu. — 8. u Svetvinčetu. — 9. u Podgradu. — 9. u Dekanima. — 10. u Škofijiama. — 10. u Sv. Petru na Krasu. — 12. i 16. u Bistrici. — 12. i 22. u Sezani. — 12. u Roču. — 13. u Oprtlju. — 13. u Balama. — 14. u Materiji. — 15. u Buzetu. — 16. u Barbanu. — 19. i 24. u Motovunu. — 21. u Žminju. — 21. u Bavoricu. — 26. u Divači. — 27. u Bujama. 29. u Višnjani.

Nesreća u rudniku kod Oprtlja. — U tršćansku boinicu dovezen je dne 29. augusta mladić Karlo Rusnjak, od 25 godina, iz Pračane kod Buzeta. On je radio u jednom rudniku blizu Oprtlja. Prevažao je eksplozivni materijal, kad li mu najeđanput eksplodira jedna patrona, koju je imao u ruci. Patrona se je rasprsnula tako, da je jednoga mladića svega izrani. Dovezen je autom u Trst, no sva ljetnička brigra nije mu ništa pomogla. Umro je doskora u velikim mukama.

Pred puljskim tribunalom. — Dne 29. augusta osudio je puljski tribunal na zatvor od 5 godina nekoga Edmonda Bastola i Antonija Beličića iz Pule. Oni su pred četiri mjeseca u po bijela dana provali u procesu duhana. Marije Bottoni u Puli na Šilsanskog cestu. Vlasnicu, staricu Bottoni istukli su i zgrabili novac što je bio u laži stola. Nije bilo mnogo: samih 12 lira nadje. Lovapi pobjegose, no doskora su bili uhapšeni, i eto sada osudjeni kako treba.

Sastanak istarskih vinogradara i vinskih trgovaca. — Ovoga mjeseca imali bi se u Bujašima sastati na jednu sjednicu poljodjelci, vinogradari, industrijski trgovci vina, te zastupnici zadružnih konoba. Na toj će se sjednici, uz pristup vlasti, raspravljati o krizi istarskog vinara. Stvoriti će se zaključci, za akciju, koju treba provesti, da se istarsko vino valorizira i da mu se nadju tržišta u Italiji i u inozemstvu, jer je do sada istarsko vino propadalo po konobama ili se prodavalo uz slabe cijene.

Buzetinska fašistička organizacija. — Članovi direktorijuma buzetskog fašista riješeni su vršenja svojih funkcija. Pokrajinski fašistički sekretar imenovan je dr. Chiappeti komesarom buzetskog fašista.

Cesta Rovinj-Rovinjsko selo. — «L'Azione» piše da je cesta, koja vodi iz Rovinja u rovinjsko selo u vrlo lošem stanju, da je pravo čudo, kako može po njoj da prolazi koriđera. Upozoruje na to odgovornu oblast, koja bi morale nastojati, da se ta cesta popravi, jer je krajnje vrijeme.

Novi požar. — Istra bez suši i bez požara više se uopće ne može ni zamisliti. Koliko smo samo mi već požara javili, a koliko ih nije uopće objavljivali! — Tako je i u nedjelju, dne 21. augusta bukunuo požar između Vodnjana i Fažane u kraju zvanom «Vicanela». Razumije se, planula je i opet jedna šuma. Požar se je nego širo, te je za kratko vrijeme gorilo više hiljadu četvrtinog metara šume. Iz Pule su na mjesto požara desni odmah vatrogasci, koji su u tri sata mučnog pošla uspjeli požar pogasiti. Steta je svejedno velika. Vlasnici te šume jesu braća Toffoli iz Vodnjana.

Borova šuma na Monte Ghiro blizu Pule bila je, također u opasnosti od požara, koji se jo već počeo razvijati, no brzinom vatrogasaca, bio je pogasan.

Samoubjstvo mlade djevojke. — Slava Mladenčić, stara 27 godina, sluškinja Hotel Bellevue u Opatiji, skočila je 22. augusta iz trefege kata, s namjerom da se ubije. Nije ostala na mjestu mrtva. Teško ranjena prevezena je u bolnicu u Volosku, gdje je Kasnije umrla. Prijie se je mislio, da joj se je dogodila kakva nesreća, no ona je prije smrti izjavila, da se je htjela ubiti, ali zaisto, nije htjela kazati.

U moru kod Pirana nadjen je ljeđ jedne Njemice. — Dne 24. augusta opaženo je da površini mora u jednom piranskom kupalištu, plivajuće mrtvo žensko tijelo. Izvuklo ga Istrazivanjem moglo se da je ustanovali, da se utopljenicu zove Henrika Urban, da je stara 35 godina, a rodom iz Beča. Ona se je našla s jednim svojim nečakom na letovanju u Portorose. Rano ujutro došla je sama u to piransko kupalište, da se kupa. Bolovala je na srcu. Sjurno ju je, dok je bila u moru, stislo u srcu, to se je onesvijestila i ugulila.

Nesrećna smrt jednog vojnika. — U Cervrju se već više vremena vrši vojne vježbe. Vojnici se služe vodom koja dolazi u vagonima na stanici. Pred nekoliko je dana jedan vojnik prišao k jednom vagonu, da se napije. Napunio je svoju «agavetu»,agnagu se na obdijač vagona i pio. Nije mislio da to da mu se može dogoditi nesreća. On je još pio, kad li prama pogodila u vagon. Tako je na stanici smještao. Vojnik je ostao između dva odbijata teško ranjen. Prenešen je brzo u bolnicu, no doskor je preminuo, jer su ga vagoni zgnjicili i izranili mu svu unutarnost.

Na Rijeci je ukapjan jedan omiljeni maljetni djevojčice. — Dne 27. augusta policija je na Rijeci uhapsila nekog Ezia Correntija, mehaničara, koji je u Genovi ukrao djevojčicu Corinu Grisolja od trinaest godina. Sud ovakve zločinice vrlo teško kažnjava.

Zena die na banci tudi hiljade. — U Vrsaru su neki dan uhapsene dvije žene: Marija Bernardis i Rosa Greco. Rosa Greco je pomagana od Marije Bernardis došla do jedne tudi uložne knjižice, naslovljene na Mariju Malusa. S tom je knjižicom Rosa Greco došla u jednu rovinjsku banku, te je tamo pridigla svotu od 6000 lira. Što je Marija Malusa na šestnu uložila. Postoji se da je tom ženskom lopovljaku došlo u trag. Uhapseno zene zatvorene su.

Djevojka osudjena, jer je podmetnula vafra. — Dne 26. augusta vršila se je pred pulijskim tribunalom rasprava protiv Ulrike Družeta, mlade djevojke iz Buzeta koja je optužena, da je 12. septembra janjske godine hotimice zapalila stog sijena Josipa Bašića, te je time prouzrokovala stetu od 500 lira. Ona se je branila, da je nedužna, no suju je ipak osudio na 1 mjesec i 10 dana zatvora.

Financijski brigadier našao smrt pod travnjem. — Financijski brigadier Bruno Ferrari, otiskao je pred nekoliko dana iz Pule na Rijeku. Imao je dopust, pa se je htio tamo malo zabaviti. Jednoga dana htio je otići travnjem do Kantride. No nije teško na stanici, nego je htio skočiti na travnjak, koji je prolazio s brzinom. Ali, kada je već bio u znamahu da skoči, opazi jednu ženu, koja je išla prama njemu. Da ne udari ženu Ferrari je skočio tako nespretno, da je izgubio ravnotežu, te joj se stepenice, na kojoj se nalazio jednog nogom, zavagnuo i dospio između prugov i drugog voza. Pao je. Kola drugog voza pregazila su ga tako, da je ostao na mjestu mrtvog.

Ukrali mu voz i konja. — Josip Starc, iz Dekani, dovezao se sa svojim vozom i konjem dne 22. augusta u Kopar. Imao je nekog posla, da je voz pušio kod općinskog vaga, siguran, da mu ne će nikо ukrasti ništa. No, dok je on obavljao u gradu svoje poslove, jedan je nepoznati lopov sjeo na voz i potjerao konja, bogzna u kojem smjeru. Kad se je Starc vratio k općinskom vazi — ostao je obezvrijen. Voz u konja nije bio. I uzalud mu sve njegovo traženje. Prijavio je slučaj karabinjerima — možda su već našli lopova. Neznamo.

Koriđera. — Pred nekoliko dana uspostavljen je automobilski promet iz Novigrada preko Brtonigle i Buja na Kopar. Koriđera, koja vozi tom linijom ima 24 mjesto. Ide iz Novigrada dnevno u 6 i četvrt u jutro, a vraća se iz Kopra i po podne.

Razno

Koliko stanovnika ima na svijetu? — Nedavno su stručnjaci na osnovu tačnih podataka izračunali, da na čitavom svijetu ima jedna milijarda i 906 milijuna duša.

Sitne žanljivosti.

— Kroz mjesec aprila o. g. američke tvornice izradio su 39.565 automobila.

— Svake godine zubari na čitavom svijetu potroše okruglo 1000 kg zlata za umjetne zube, plombe itd.

Rodila petoro djece

U Middledrift u Sjed. državama Sjeverne Amerike, neka majka porodi najednom petoro djece. Zadnje na svijet došlo dijete umrje već na porodu, a drugog dana umrije dvoje djece ujedno sa majkom, dokim ostala dva djeteta zdrava su i normalno razvijata.

Cijena robovima u Nepalu.

Nepal je mala, nezavisna država u Indiji na podnožju gorja Himalaja. U toj državiči od neko pet milijuna stanovnika evala je svđe do ovih dana institucija jedna, koja se je bavila trgovinom robe. Cijene robovima bile su još lani ove: za jedno dijete plaćalo se 100 lira, za djevojčicu 130 lira, za čovjeka 520 lira, a za ženu 700 lira. To se robije prodavalo kao u nas ovce i krave. Sad je ta sramota odstranjena. I lilo je vrijeme!

DAROVI

za «Prosvelus».

Da počaste uspomenu mile pokonjice Nine Premate daruju Marica i Ante Ivaša lira 25, Ivo Mihovilović lira 10.

Mjesto cvijeća na grob opće obljeđujene Nine Premate daruje N. N. iz Premanture lira 10.

Darovateljima hvala, a blagoj pokonjici pokoj vječni!

u fond «Istarske Riječi»:

N. N. iz Klane darovao je lira 55.—.

Najlepša zahvaljujemo.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:

IVAN STARCI

Tiskat: TISKARNA „EDINOST“ U TRSTU.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najpočivaljnim cijenama Matej Bančić — Kršanči p. Žmijin (Gimino), Istra.

KUĆA — Volosko kbr. 39 sa deset odjeljjenja, dvoranom, dvorištem, lipjem, izgledom na more na glavnoj cesti prodaje se za 30.000 lira. Upitati se kod vlasnika kuće u Voloskom br. 39.

Svi koji kane putovati u Ameriku i Australiju, neka se obrate na ovlaštenog zastupnika za izseljenje za kotar Volosko-Opatiju: CHITTER MARIO, MATULJE (kod kolodvora).

LJEPI POSJED

sa dvije kuće, gospodarskim zgradama, lijepim vrtom, šumom, travnikom, njivama, prikladnom za gostionu i trgovinu, za kuhanje rakije ili koji drugi obrt u ljubljanskoj okolici, 20 minuta od željeza, postaje Št. Vid Vižmarje

prodaje se uz nisku cijenu.

Kuće i sve ostalo nalaze se u najboljem stanju. Potanje informacije dobivaju se kod vlasnika

Frana Zaletela, St. Vid Vižmarje

ili kod

Ivana Gržinića, Roč (Rozzo) Istra

Fotograf Matko Gortan
u Pazinu
preporuči se općinske
mjesta i okolice svoj
fotografsku radionicu
kroz koju može se
prezentirati svaki
fotografski rad (fotografija
po aktu, portret, grupni
portret, slike (fotografija),
fotografija za putovanje (pala-
pore) izvršavaju se u lokaciji i satu

Tužnog srca javljamo rodbini, prijateljima i znancima, da je naš predragi otac, đed, svekar, brat i stric

Pavao Pavešić

u 83. godini života dne 5. ov. mj. za uvijek zatvorio svoje blage oči.

Sahranu mrtvog tjelesa biti će na Škriljevu sa groblja u utorak, dne 6. ov. mj. u 4 sata popodne.

U Sušaku, dne 5. septembra 1927.

Tugujuci obitelji
Pavešić, Mikuličić, Milačić,

Dne 27. augusta ostavila nas je, presevši se tako rano, u 23. godini života, na drugi bolji svijet, naša predraga

NINA

Za vrijeme njezine duge i teške bolesti mnogi su nam prijatelji i znaci iskazali svoju pažnju. Prigodom smrti, nezaboravne našo Nine, mnogi su s nama osjećali našu bol, te su nas tješili i podržali. Neka je svima hvala. Narocito hvala onima, koji su došli da otpatre na posljednji put našu drugu Ninu, niti nam na koji način izrazile svoje saučešće.

Premantura, 29. augusta 1927.

Ožalošćena obitelj
MIJE PREMATE.

GLYKOL

Samo pomoći energičnog liječenja s Glykolom liječi se glavobolja, slabokrvnost, kostobolja i slaboca. Specijalista ljekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42.

**Cijena jedne boce L 7·50.
Za cijelu kuru treba 6 boča.**

NAJBOLJE VRELO!

Kod nakupa ljejne i zimске robe (odjeće) svih vrsta cipela, klobuka, kapu, kožula, klisbovana, kravata, finog štora, svih vrsta plâna za košulje i odjeću, te pokrovstva svih vrsti i cijena, obrijeti se na jedino domaće i najcijenije vrlo velo

M. KOREN & Co. — PAZIN
(Certo pred prošnjom)

Ortopediski Institut A. ZECCHI

Via Roma 31 — TORINO — Primo piano nella

Aparat Zecchi ozdravljuje

ERNIJU (KILU)

Pouzdano potvrđenje jedne ugledne gospodje

Za javnu istinu, moram, gosp. Zecchi, potvrditi da mi je aparat kojeg sti mi Vi posudio, bio draga utjela, jer mi je ozdravio enjina koju su mi druga sredstva bila još više pogoršala.

Ovlašćujem Vas, gosp. Zecchi, da učinite s mojim pismom i slikom, koju Vam saljem, ono što Vi želite.

D'ALPAOS SALUTE

Gardna D'Alpago (prov. Belluno).

Javljamo, da će ovaj koristan aparat b'li prokušan od ortopedika A. ZECCHI i njegovih vještih po-magac u sljedećim mjestima i svratištim:

Gorica: Petak 16. septembra, „Albergo Angelo d'Oro“.

Rijeka: Subota 17. i nedjelja 18. septembra, „Albergo Riviera“.

Poštovanje: Ponедjeljak 19. septembra, „Albergo Patriot“.

Test: Utorka 20. septembra, „Albergo Moncenisio“.

Pašin: Srijeda 21. septembra, „Albergo Roma“.

Monfalcone: Četvrtak 22. septembra, „Albergo Al Cervo“.

KURJE OČI (kale)

lijeti brzo i uspješno mast

Farmacia Sponza
TRST — Via Tor S. Piero 10 — TRST

Čuvajte se patovina!

Mast Rya možete dobili u svim ljekarnama.

E. PESENCO, TRST — VIA MUDE VECCHIA 3

(iza magistrata)

Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje

Adler - Neumann - Junker & Ruh

najbolji za obitelj i obrt.

Bezplatan podrščnik za vezenje, potrebitne za stroj, popravki. Upoznava motornog pogona.

Stara tržaška tvrdka, ustanovljena 1889.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

CENTRALA u LJUBLJANI

Dionička glavnica i pričuva:

60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjižice, te ih ukamata, cije se sa 4½%, a uloge na tekuće račune sa 5% neto. Za otkaz vezanih uložaka postolice po dogovoru. Izvrsuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kubije (SAFES)

* Biagajna je otvorena od 9%—12% i od 14%—16 sati

Dušična umjetna gnojiva

Seljački proizvodi

dobivaju se kod

Remigio Fragiocomo

commissione e rappresentanza

TRIESTE - Chiodino in Monti - Villino 342 Rione del Re.